

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Znanost v službi politike in to pa ono.

(K. Glaser.)

(Dalje.)

Tudi neposlanci bi morali biti zastopani v tem »Narodnem svetu«! In sicer 4) kapitalisti, ki so si za Slovence pridobili zaslug; 5) Pesniki, ki so zasloveli preko meje slovenske v drugih narodih, n. pr. Aškerc, Gregorčič; 6) Predsedniki »Matice Slovenske«, »družbe sv. Cirila in Metodija« in »družbe sv. Mohorja«, ali vsi, ali pa naj bi izbrali jednega izmed sebe. 7) Profesor slovenskega jezika in slovenstva na graškem vsučilišču. 8) Vodja slovenskih socialstov, a kmetijski stan bi bil zastopan po tistih deželnih poslancih, ki so posestniki. 9) Predsednik »društva slovenskih častnikarjev«.

Seveda so to samo ideje, ki bi se tudi dale predrugačiti. Tak zbor naj bi zboroval vsako leto enkrat v Ljubljani, ali pa tudi večkrat za časa kritičnih dob. Nobeden poslanec bi ne smel v državnem zboru postaviti kakšnega važnega predloga, ki ga ni poprej po svoji večini odobril ta zbor!

Če hočejo Slovenci kaj doseči na zunan in se pomiriti doma, morajo imeti kak skupen organ, v katerem bodo odločevali starejši, izkušeni, odlični in znani zastopniki vseh stanov! Tak »Narodni svet« si lahko izvoli tudi ožji odbor.

Tudi Grki in Rimljani so vrhno vodstvo izročali premišljenim in starejšim ljudem; v slovenski politiki je preveč mladega demagogstva!

Klice po narodnih svetih je slišati tudi drugod, kjer se radi strastnega nasprotstva boje škode. V »Deutschnationale Correspondenz« zahteva nekdo »Volksrath für Böhmen« in pravi med drugim, da si nemške narodne stranke na Češkem morajo oskrbeti skupno organizacijo! In sicer skoraj, ker drugače da se ne bodo mogli otresti praških kazincov. Kar more drugod izvršiti skupen »narodni svet«, to mora biti možno tudi v Nemeih na Češkem. Ni treba, da bi se vsi združili v jedno stranko; tega niti ni želeli, ali skupen organ morajo imeti, v katerem bo zastopana vsaka stranka: skupen organ, ki bo v važnih stvareh sklepal za vse obvezne ukrepe. Osebna vprašanja danes mejo

zavirati ustanovitve takega skupnega organa, samo da ne smejo biti voljeni v ta organ mejsebojni osebni nasprotniki in najbolj prononsirani zastopniki svojih idej!

Tako nemški politik.

Ob naših slovenskih razmerah bi ne mogli iti tako daleč, da bi izključali najbolj prononsirane zastopnike — ker bi to smatrali kakor nasilstvo — ali prononsiranci bi se morali uklanjati večini!

Da se podpre nasvet, ki je predlagal razumno dosti književnikov, hočemo navesti še dva momenta.

Ko se je lanskega leta obhajala štiristoletnica književnosti hrvatske, je slavnostni govornik, g. Babić Gjalski, rekel literatom in občinstvu, da naj narod svoje književnike nagradi z ljubeznijo in spoštovanjem ker po njihovi zaslugi obstoji potrebna knjiga, ker so oni glavni in prvi predstavitelji narodne ideje!

Ko so se letos pojavljali nemiri na Ruskem, je car Nikolaj ukrenil vsprejeti zastopnike vseh stanov in jih povprašati za njihovo mnenje o domačih razmerah.

Med temi zastopniki je bilo, piše »Daily Express«, profesorjev, političnih jetnikov, urednikov, pisateljev, obrtnikov, kmetovalcev, ljudij svobodomiselnih nazorov. Mnogo bistrih mož je baje dobilo povelje, naj stopijo pred cara in mu odkrito povedo svoje mnenje o nemirih.

Car da je neki prepričan, da bi njegovi uradniki in glasoviti birokrati priporočali samo ostre naredbe, ki bi nič ne pomagale.

O »delavnosti« ruskih birokratov proti ruskim književnikom bomo govorili v teh člankih še na drugem mestu. (Pride še.)

Javni shod v Središču.

(Izvirno poročilo)

I.

Znano je, da je južni Štajer, dobra tretjina in najbogatejši del te dežele, obljuben z našim slovenskim narodom. Žal, da so v njem tudi neke nemške ali nemškutarske oaze, podpirane na vse načine od deželnih in državnih oblastnih, kakor tudi od raznih nemških društev in posamičnih Nemcev. Ptnj je že jako potujčen. Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, dali bi se trudom, požrtvom in slabo še pridobiti. Od mestec in

trgov je še Središče, v katerem veje čisto narodni duh, katerega tujstvo še ni okužilo niti malo. Središče leži tik meje: na eni strani banovine Hrvatske, na drugi Medjimurja, obljubenega s Hrvati. Teh mej se niti ne pozna v narodnem oziru.

V tem trgu je priredilo politično društvo »Sloga« dne 24. t. m. shod s posebnim oziranjem na okolico, na kmečke občine, v katerih bi Nemci hoteli se svojim »Štajarcem« loviti v svoj tabor naš narod.

Na dolgo raztezajoči se trg je bil ves odičen slovenskimi in cesarskimi zastavami. Pred hišo rodoljubnega župana, pod vedrim nebom, bil je prirejen prostor za govornike. Okolo istega se je zbrala velika množica ljudij iz vseh stanov. Bilo je duhovnikov, profesorjev (nahajajočih se na poštarnicah), učiteljev, odvetnikov, zdravnikov, trgovcev. Bili so tu kakor pravi bratje, kakor zvesti sinovi svojega naroda, kakor jedna falanga proti našim narodnim nasprotnikom in sovražnikom.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik društva »Sloga«, odvetnik v Ormožu dr. Omulec. Prvi je nastopil kakor govornik državni poslanec dvorni svetnik dr. Ploj, ki je mej svojimi počitnicami govoril že na nekaterih shodih. Bil je prisrčno pozdravljen. V svojem govoru je obsopal »Štajerca« ter priporočal volilec, naj odločno zahtevajo svoje pravice. Govor o državnem zboru omenjal je govornik neopravičeno obstrukcijo Nemcev, in opravičeno obstrukcijo Čehov; potem je omenjal sredstva, s katerimi hoče dr. Koerber rešiti parlamentarno delovanje ter pripraviti pot nagodbi z Ogrsko. Omenjal je nadalje one zakone in predloge, ki so se tikali vprašanj kmečkemu stanu v prid: pristojbniški zakon, odpravo mitne, resolucijo za odstranjenje vinske klavzule, prispevke za uničevanje trtne uši, trgovino na termine, olajšavo za kmete oziroma na vojaške dolžnosti, napre za slovensko kmetijsko šolo, za zimeke kmetijske tečaje. Konečno se je govornik oziral na bodoče delovanje parlamenta. Dr. Ploj sodi, da dr. Koerber dobi večino za nagodbo z Ogrsko, dvomi pa, da-li bo ta večina sploh mogla odločevati ker jo skoro gotovo zaprečijo Čehi (ako ne zadobe zadoščenja za odstranjenje jezikovnih naredeb) in morda še drugi žnjimi!

Branimir ju je iskal na jako praktičen način. Povpraševal je najprej na južno-železniškem, a potem na državnem kolodvoru radi Arturja in Elze. Ni šel k postajevođjem, niti k blagajnikom, ki so tega dne izdajali potnikom karte, temveč izpraševal je železniške uslužbence in težake, je-li prišel na kolodvor huzarski častnik take in take zunanjsčine in s kom? Na južno-železniškem kolodvoru niso mu vedeli ničesar povedati, ali na državnem je našel uslužbenca, kateri je bil nesel iz kupeja ročne torbe in druge stvari mladega huzarskega oficirja in neke gospice, ki sta ravno tako izgledala, kakor ju je opisal Branimir.

Po pripovedovanju istega uslužbenca sta begunca obilno in veselo zajutrkovala v kolodvorske restavraciji, a potem sta se odpeljala z mešancom v Sisek. Za daljšo pot nista vzela karto.

To kar je slišal, je bilo Branimiru dovolj. On je bil gotov, da ju doteče v Sisku, kjer sta tuja in kjer moreta živeti skupno eden, dva dni. Zvečer je sel v železniški vlak, ki prihaja v Sisek okolu polnoči; drugega vlaka ni bilo.

Na kolodvoru v Sisku je na isti način, kakor v Zagrebu izvedel, da se je mladi

Dr. Ploj je govoril nad eno uro. Zaključil pa je: Delovali smo (slovenski in hrvatski poslanci) in bomo po geslu: Vse za vero, dom, cesarja, in za duševni in gnotni napredek naroda slovenskega! Potem, ko so bila poslancu dru. Ploju stavljen razna vprašanja od raznih posestnikov in je on odgovoril nanje, bila mu je glasovana prisrčna zahvala in popolno zaupanje.

G. dr. Rosina je poročal kakor deželni poslanec. Pred volitvami smo — je izvajal — ali ni prišel radi tega, ker se ne misli potezati za ti mandat. Povdarjal je, da svetu vladati dve načeli, prvo narodnosti, drugo občnosti: požiranja malih narodov. Omenjal je izvestnih nemških učenjakov in politikov, ki hočejo propast Avstrije, da si otvori pot do Jadranskega morja; potem drugih, ki bi hoteli, da samo trije jeziki zavladajo vsemu svetu.

Nadalje je omenjal uradnikov v slovenskih deželah, ki so povsem nemškega duha, ter je črtal stanje Slovencev v posamičnih pokrajinah.

Tako je prišel do odnošajev na Štajarskem. Nemških poslancev v deželnem zboru je 61 — brez škofov — slovenskih pa 8. Členov v deželnem odboru: nemških 6, slovenski 1. Onih 8 in ta 1 zamorejo malo ali pa nič proti množici nasprotnikov. Ti izdajajo denar — na tisoče in tisoče — za nemške srednje in meščanske šole, za gledališča, za vsprejeme nemškega pevskega »bunda« in podobne namene, med tem ko slov. del dežele popolnoma zanemarjajo in ga celo hočejo ponemčiti. Govornik je obsopal nekatere liste, ki so zadnji čas pisali proti abstinenci slovenskih poslancev; mej temi listi da so tudi taki, ki so poprejte poslance gonili v abstinenco! Govornik ni priatelj abstinenci v obče; ali, kakor hitro so se poslanci odločili zanjo a so imeli dovolj njih razlogov za to, je niso mogli opustiti meni nič t. b. nič! Tirolski Italijani abstinirajo že blizu 30 let. In bržkone dosežejo mnogo tega, kar hočejo, ker je ljudstvo vedno z njimi. Za časa abstinence so Nemci odločili neke svote kmetovalcem v prid in so jih razdelili med nepotrebne posestnike. Ali tudi ko bi bili naši kmetje kaj dobili od tega, bi bile to le mrvice, radi katerih se zavedao ljudstvo ne sme odrehati svojim bistvenim narodnim pravicam!! Govornik je označal potem narodnostne odnošaje po južnoštajerskih

huzarski oficir z mlado gospico, elegantne zunanjsčine, nastanil v kaptolski gostilni.

»Ali isti oficir«, mu je pravil dalje železniški uslužbenec, je odpotoval nekam dalje z večernim vlakom.... Na katero stran, ne vem, ker nisem pazil na to.«

»A ona gospica?«

»Ni bila v njegovi družbi.... Najbrž je ostala v gostilni.«

Branimir se je takoj odpeljal v gostilno, kjer je vzel sobo za prenočenje. Gostilničar, ki je, kakor stari Sisečanin, dobro poznal Branimira in vso Rudničano rodbino, se je začudil, da vidi pod svojo streho Branimira, kateri ni imel nikdar navade, prenočevati v Sisku, ako je bil na potovanju.

»Vi se čudite mojemu prihodu ob tej uri! Ne sodite krivo. Nenavaden je povod, kateri me je dovel v vašo gostilno.«

Branimir se je spustil v velik naslonjač, zapalil fino egiptovsko cigareto in začel pogovor z gostilničarjem, ki je stal spoštljivo pred njim. (Rudniči so bili svoj čas najuglednejša rodbina v Sisku.)

»Pred vsem vas prosim, da to, kar govorim z vami, ostane med nama.... Jaz vem, da vi znate molčati in da ste pošten človek. To sem omenil le mimogredé, ker morate

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

III.

»Samo te prosim«, je pravil grof svojemu zetu z mehkim, toplim glasom, »ako ju najdeš, uradi tako, da se deklica takoj vrne v Deli-dvor. Jaz sem obljubil grofici, in ona jo kmaj čaka, ker se jej je privadila.... Mi-li obljubiš to?« O tem je grof s čvrstim pogledom gledal svojemu zetu v oči, kakor da hoče prodreti do njegovih misli.

Branimir je bil v škripeh radi primerne odgovora. Onega, kar je zahteval grof od njega, ni mogel obljubiti radi svojih čistih načel, a lagati ni bil zmožen. V zadnjem trenutku ga vendar ni hotel razžaliti in dal mu je izbegujoč odgovor.

»Ti veš, da mi je bilo vedno drago, ako sem mogel izpolniti kako tvojo željo.«

Ta odgovor ni posebno ugajal grofu. Branimir že najde kakršenkoli razlog, radi katerega ne bo mogel spolniti tastove želje. Elzino vedenje mu je moglo v tem pogledu

vsak hip dobro služiti. Tako je sodil grof o odgovoru svojega zeta, ali rekel ni ničesar.

Nezadovoljen, skoro v skrbih se je poslovil od svojega zeta, kateri je moral takoj oditi v Zagreb, ako je hotel najti sled beguncev.

IV.

To Arturjevo pustolovstvo, a tudi vedenje grofa Orfea o tem dogodku, je spravilo Branimira v skrb. On je trdno odločil, da bo vse skušal, da od doma svojega tasta za vedno odstrani osebo, ki je postala nevarna očetu in sinu, a radi katere je tudi na rodbino samo že padala senca sramote.

Spomnil se je razgovora z očetom po zaroki z Melito in uvideval, kako se vedno bolj isto tako godi z življenjem rodbine svoje žene, in opažal, kako se od povsod bližajo valovi, v katerih ta družina propade radi lahkomišelnosti svojih členov.

Na njem je bilo — prav kakor mu je prorokoval oče —, da kakor najbližnji pomagati onim, ki so v nevarnosti in da reši, kar se rešiti da. In zato, da-si se nikdar ni bavil s takim poslom, se je odločil, da pod vsako ceno najde pobegla pustolova, čeprav mu je bilo to grozao zoperao.

mestih in je ponavljal besede nekoga družega: Maribor je predpoludne slovenski, popoldne nemški. Predpoludne namreč tudi vsi meščani znajo in govore slovenski z okoličani, od katerih živijo in brez katerih bi umrli od gladi...

Tudi poslancu dru. Rosini sta bila izrečena soglasna zahvala za njegovo delovanje ter zaupanje.

Politični pregled.

V Trstu, 29. avgusta 1902.

Sprememba na namestništvu v Trstu? V »Information« čitamo, da grof Gočs odstopi od mesta namestnika v Trstu tekom meseca septembra, ali — najkasneje — začetkom oktobra. Grof Gočs da ostane v aktiviteti, ali brez službovanja, dokler ne najdejo mesta, ki bo primerno zanj.

Narodnosti proti madjarskemu jeziku. Na Ogrskem je bilo 3218 ljudskih šol, v katerih madjarski jezik ne le da ni bil obvezen predmet, ampak se v obče ni nikakor učil. Minister nauka Vlassics pa si je mnogo prizadeval za pomadjarjenje teh šol. S posebnim zakonom je bil uveden v te šole madjarski jezik, kateremu je posvečati polovico vseh šolskih ur. Nemadjarke narodnosti so pa odločno vstale proti temu zakonu. Romunski list »Telegraph Roman« pravi, da je ta zakon atentat na romunski narodni jezik in na njihovo cerkev. To je nečuvstvo tlačenje, ki celo molitev trga iz ust romunske dece. List pozivlja svoj narod, naj se odločno upre temu, ker sicer bo ta zakon smrt romunskemu narodu. Pod naslovom: »Zadavijo nas« piše »Tribuna«: »Najprej nas je neprijatelj lokavo in zlobno od daleč obkolil, kasneje je stisnil verige, a sedaj nas hoče zadaviti. Naša narodna poguba ne le da je odločena iz za kulis madjarske vlade in politikov, ampak je konkretno izražena v ministrovem zakonu. Naša narodnost je izpostavljena nasilnemu in krivičnemu preganjanju kakor v kaki despotski državi... Hotel bi nas pogoltniti. Romuni morajo ostro povedati vladi, da tega ne morejo dalje trpeti, a glas tega naroda naj prodere do našega prestola in do prestola civiliziranih držav!«

Slovaške »Narodne Novine« pravijo, da je ta zakon v spopadu z moralno, zdravim razumom in vestjo.

In liberalni list »B. H.« zahteva, naj se proti rešenim novim naperi tiskovna pravda. Glavni znak nemškega in madjarskega liberalizma je pač povsod isti: Nasilje proti drugače mislečim! Sebi vso svobodo, drugim nikake. Pred takim svobodoljubjem, reši nas o Gospod!

Spor radi »Morskega očesa«. Mi smo na tem mestu navedli že par izglede, kako šepavo argumentacijo pošiljajo v boj ogrski člani razsodišča, ki zboruje sedaj v Gradu, da bi v prepiru radi onega lepega koččka sveta na ogrsko gališki meji izsilili razsodbo, kakoršno bi hoteli imeti. Povedali smo že, da se sklicujejo na dokumente, sklenjene pred blizu 70 leti, a podpisane samo od ogrske strani, ne pa tudi od gališke, kar pa je njim le »formalna pomota«. Povedali smo že, da se sklicujejo na druge dokumente, ki p. niti originali niso, ampak le spačene kopije, napravljene — na Ogrskem! Danes moremo podati zopet en tak izglede ogrskega dokazovanja. Sklicujejo se tu li na neko kupuo

vedeti, da se stvar ne tiče mene. Delam na prošnjo neke druge osebe. Prosim vas torej, da me na kratko obvestite o stvari, katera vam bo znana... K vam je, kaj ne, prišel popoldne mlad huzarski oficir?

»Da, prišel je z meščancem.«

»Srednje postave, črnih lasi in brčie, eleganten...«

»Vse tako.«

»A z njim je prišla tudi mlada dama rudeh las?«

»Prišelja sta se skupaj v hotel in vzela dve sobi, drugo tik druge.«

»A oficir je zopet odpotoval.«

»Da on je odpotoval, ali ona je ostala tukaj.«

»Ali spi sedaj?«

»Bog varuj! Zabava se spodaj v jedilnici z domobranskimi častniki... Mram reči, da mi ta oseba nimalo ne ugaja. Njeno vedenje je preveč svobodno, skoro razuzdano... Pije šampanjca, kakor vsak možki.«

»Bi mogel li videti to družbo, a tako, da me ona ne opazi?«

»Izvolite z menoj!«

(Pride še.)

pogodbo med neko gospo Homolacz in Palozay, kateri poslednji da je mejo priznal tako, kakor jo zahtevajo Ogrji. Z vso pravico je avstrijski člen razsodišča vitez Maissek oporekal, da zasebniki vendar nimajo pravice določati državne meje!

Ali ni lepa ta?! Sedaj ne treba družega, nego da kakov Italijan iz kraljestva kupi posestva po tržaški okolici in potem — »prizna«, da je tam kje pri Bazovici meja med Avstrijo in Italijo! Avstriji bi — po ogrski argumentaciji ne — preostajalo družega, nego da okolico od Bazovice sem odstopi Italiji!

Kralj italijanski v Berlinu. Včeraj, ob 6. uri zvečer, je bil italijanskemu kralju na čast svečan obed v dvorani slik v Lerolinskem kraljevem gradu. Pri šampanju izgovoril je cesar Viljelm sledečo napitnico v italijanskem jeziku:

»Presrečni dobrodošel, ki ga izcekam Vašemu veličanstvu, ni samo znak navadne uljudnosti, temveč je izraz globokih srčnih čutil. Dobrodošlo Vaše veličanstvo, kakor sin onega viteškega kralja Humberta, ki je bil brez madeža in brez strahu, ki je svoje prijateljstvo in svojo zvestobo prenesel od mojega očeta na-me, mnogo mlajšega od njega. Njemu ohranim v svojem srcu svet in hvaležen spomin do smrti. Dobrodošlo Vaše veličanstvo, kakor kralj lepe in predivne Italije, dežele naših sanj, neizpernega vreleca, iz katerega zajemajo naši umetniki in pesniki! Dobrodošlo Vaše veličanstvo, kakor zvest zaveznik po obnovljeni pogodbi, ki veže mejsebojno naju, kakor tudi prejasnega najinega prijatelja, Njeg. veličanstvo cesarja in kralja Frana Josipa, pogodbi, ki obstoji nadalje v svoji stari trdnosti in ki je poglata še bolj globoke korenine med našimi narodi (Na, na! Op. uređ. »Ed.«) potem, ko je za desetletja zagotovila evropski mir, kakor ga, ako Bog da, zagotovi tudi v bodoče. Z mano vsklika vsa nemška domovina pozdrav: »Njeg. veličanstvo kralj, ura, ura, ura.«

Kralj italijanski je odgovoril v italijanskem jeziku tako-le:

»Čutila iskrenega nagajenja, katerim je Vaše veličanstvo dalo duška nasproti moji deželi, moji rodbini in moji osebi, so dragoceno poročilo prijateljstva, katero povračam z vsem srcem. Tudi jaz se spominjam bratske iskrenosti, ki je združevala presvitlega roditelja Vašega veličanstva z mojim, in presrečne intimnosti, ki je vladala med našima slavnima prednikoma. V duhu teh spominov bosta najina naroda nadaljevala na potu prosvete v zavetju te stare zveze med Italijo in obema cesarstvoma, v kateri zvezi se splošno spoznava simbol miru.«

Na to je kralj nazdravil cesarju, cesarici, cesarski rodbini in procvitu Nemčije. Italijanski kralj je podelil grofu Bülowu red Annunziata ter odlikoval tudi nekatere visoke nemške dostojanstvenike; istotako je nemški cesar odlikoval italijanskega ministerskega predsednika Zanardellija z redom črnega orla, Prinettija pa z pruske krone redom za zasluge.

Tržaške vesti.

Prihod novega škofa. Včeraj je nekoliko pred jedno uro popoldne odpotoval novi tržaški škof, pragošpod Fran Kaverij dr. Nagl, iz Ljubljane proti Trstu. Spremljali so ga kanoniki Flego, Sincich in Fabris ter kooperator Bottegaro. Tekom vse vožnje se je škof v nemškem jeziku pogovarjal s kanonikom Flego. Prvo dobrodošlico je vsprejel dr. Nagl od sežanskega župnika, ki mu je šel do Divače nasproti. Primorski namestnik, grof Gočs, ni pričakoval škofa na nabrežinski postaji, kakor je bilo določeno, marveč na tržaškem kolodvoru. Pri postajališču pod sv. Križem pričakovalo je škofa več vaščanov, kateri so ga pozdravljali v slovenskem jeziku; na te pozdrave je odgovarjal kanonik Flego, ker novi škof ne umeje niti besedice slovenski. Ljudstvu pa je bilo jako težko, ker ni moglo iz ust svojega novega višega pastirja samega čuti odgovora.

Na tržaškem kolodvoru je pričakovalo škofa mnogo radovednega občinstva. Ob 5. uri popoldne pa se je pripeljal v družbi policijskega ravnatelja Krišt. Busicha namestnik grof Gočs; kmalu za tem pa kapitularni vikar Petronio z dvema kanonikoma in župan dr. Sandrinelli. Ko je ob 5.35 uri popoldne novi škof došel na kolodvor in stopil z voza, pozdravil ga je v imenu vlade namestnik grof Gočs v nemškem jeziku ter

mu predstavil tržaškega župana, s katerim se je škof pozdravil v laškem jeziku. Vsi skupaj so se na to podali v rezervirano čakalno dvorano, kjer so pričakovali škofa prošt Petronio, stolni kanoniki, policijski ravnatelj Busich in namestništveni tajnik Krekib. S kolodvora v škofijsko palačo se je vozil škof v namestnikovi kočiji. Pred kolodvorom zbrani radovedneži so molče gledali mimovozečega se škofa in njegovo spremstvo.

V škofijski palači se je škof še nekoliko razgovarjal prej z namestnikom in potem županom. Ko sta se poslovila ta dva, pa je škof stopil v veliko dvorano, kjer ga je pričakovalo kakih sto svečnikov. Stolni vikar Petronio je predstavil škofu enega po enem, na kar je (Petronio) v italijanskem (ne latinskem) govoru pozdravil škofa in škof je odgovoril istotako v italijanskem jeziku! (He, gospoda na Kranjskem, ali je latinsčina tako sveta in neodpravljliva samo tam, kjer zamenjuje slovenščino?!). Stolni vikar Petronio je prečital tri papeževe bule, naslovljene: jedna na vikarja, druga na svečeništvo v škofiji in tretja na vernike. V vseh treh se nalaga priznanje dra. Nagla tržaškemu škofom in se posebno od duhovščine zahteva pokorščina nasproti njemu. Po prečitaju bul je izjavil Petronio, da z istim trenutkom nehuje njegovo stolno vikarstvo.

Sploh je imel ves prvi nastop novega škofa strogo italijanski značaj, iz česar moremo sklepati, da v narodnem obziru nam ni pričakovati nič dobrega od novega škofa.

Danes ob 10. uri zjutraj je škof na namestništvu položil prisego.

Kakor smo izvedeli iz gotovega vira, je škof imenoval svojim kapelanom novomašnika gospoda Ujčiča iz Pazina.

Dr. Elbert — pomožni škof v Trstu! »Slov. Narod« hoče vedeti, da si je novi tržaški škof dr. Nagl izvolil za svojega adlatusa in substituta novomeškega prošta dra Elberta. Če bi ta odklonil, pa da je za to določen dr. Karlin, ki je bil škotov sošollec v Rimu.

Da govorimo naravnost, kar mislimo, — kombinacija s proštom Elbertom bi morala biti izključena. Da ni nič drugega vmes — ali je —, ne sodi proš Elbert na to mesto že zato, ker je tudi on Nemeč in bi naš narod te škofije ne mogel videti v njem svojega posebnega zaupnika in zaščitnika.

Čudna logika. Čudna so pota logike vladnega sistema v Primorju. Vse je kakor obrneno na glavo. Nobena stvar ne stoji tako kakor bi bilo naravno. Če le možno, se logika vladnih odredov krega z navadno zdravo logiko.

V Pulju peva sedaj ruski pevec Vladimir. Hotel je prirediti koncert tudi v zaprti dvorani puljskega »Sokola« in samo za člene »Sokola« in »Čitalnice«. Ali puljsko redarstvo ni dovolilo tega koncerta. Po navadni logiki bi človek sodil, da tista oblast tem manje dovoli tak koncert v kaki javni dvorani! Kaj še! Potem je — če mislite tako — ne poznate službene primorske logike. Ta ima svojo posebno čudno pot. Koncerta v zaprti dvorani in za omejeno število členov niso dovolili, pa če pa sme ruski pevec pevati v javnem lokalni, pristopnem vsem! Gosp. Vladimirov in gospica Karabović pevata v restavraciji »Budweis«.

»Naša Sloga« se izreka najlaskaveje o njiju pevanju, ki da kar zatemnjuje italijansko-nemški tigrlangl. Slušatelji se kar nislajajo na lepih narodnih akordih ruskih.

O ti preklicani — slučaj! Ta je nam tržaškim Slovincem najnevarnejši in najdoslednejši sovražnik. Ta je vedno na delu proti nam. Če so žalostne naše razmere nanesle tako, da eden obeh narodov v deželi mora trpeti škodo, vsikdar nanaša slučaj tako, da smo mi Slov. tisti, ki trpimo škodo. Če kaka »dobra stvar« zahteva kakov sakrifičij, jo že slučaj zasukava tako, da moramo mi primorski Slovinci polagati ali gospodarsko ali kako etično žrtev na oltar — dobre stvari! Če se treba žrtvovati pro bono pacis v pokrajini, pa že tisti preklicani slučaj naprtja vso žrtev na pleča slovenskih deželanov. Če se kje boje kakega neljubega dogodka in ma hočejo prevenirati, vsikdar je slučaj tak, da se Slovincem striže kako državljansko in politično pravo! Če se boje kje spopada med pripadniki dveh narodnosti, vsikdar odloča slučaj tako, da se Slovincem kaj prepoveduje!

Slučaj je torej Slovincem najhujši, najnevarnejši in najdoslednejši sovražnik. Krivi

ali nekrivi, slučaj vsikdar mota tako, da Italijani padajo na mehko, in krivi ali nekrivi: Slovence meče slučaj vsikdar na trdo stran, kjer — tišči in boli!!

Tako je postalo v zapoved, v tradicijo, v aksijom, v dogmo po volji slučajja: Slovence bodi vsikdar tepen, da morejo biti drugi zadovoljni!

Da smo nedavno temu na slavnosti »novih veteranov« dobili Slovence toplo pljusko v obraz, na tem je bil tudi le goli slučaj kriv. Slučaj je hotel, da bodi vse italijansko, prav kakor da ne bi bilo nič — veteransko! Slučaj je hotel, da je ravno Petronio namestnik škofov. Zato ni moglo biti seveda drugače nego da je bil slavnostni govor le italijanski, oziroma slovenski jezik izključen s slavnosti pred nosom veliki večini členov Slovencev po narodnosti!

Da je bil veliki »prijatelj Slovencev« Jurizza posebno odlikovan na rečeni slavnosti, tudi na tem je bil kriv — kakor smo posneli iz pogovorov z veterani samimi — le tisti poklicani slučaj. Slučajno je namreč g. Jurizza časten člen tega društva. Častnega člana pa vendar ni lahko možno mimoiiti. Torej zopet — slučaj. (Le glede jednega smo nekoliko v dvomih: ali je bilo namreč tudi tole goli slučaj, da so Jurizzo »novi veterani« sploh imenovali častnim členom?!). Slučaj je bil tudi ta — kakor se opravičujejo — da je bil ravno jedini Jurizza tisti, ki jim je brezplačno posodil potrebni oltar! In tako je bil zgolj slučaj: da so za par goldinarjev, ki jih je prihranilo društvo »novih veteranov«, morali ravno Slovinci plačati stroške s pravicami svojega jezika!!

Tudi na slavnosti »starih veteranov« pri Bergerju minole nedelje je ta preklicani slučaj — slučajno posegel vmes in nam sežgal slovenski govor!! Čujte le! Prvi govornik je po nemško zaklical »hoče« presvetlemu cesarju in je godba zasvirala »tuš«. Drugi govornik je storil istotako »evviva« in godba je zasvirala istotako. In tretji govornik je tudi že stal, da zakliče vladarju naš »živio« ali »slava«. Ali glej ga zlomka — slučaj, smo hoteli reči: ko je namreč po italijanskem »evviva« zasvirala godba, hotel je — nesrečni slučaj, da je pirotehnik začel svojim praskatajočim, ognjenim in mlade in velike otroke razveseljujočim poslom. Navstalo je seveda veselo vsklikanje, vrvenje in beganje. Ob vrtečih se ognjenih kolesih in prasketanju raket se je čisto slučajno sežgal in poizgubil tudi — slovenski govor s slovenskim »slava« in »živio« vred.

Ali verujete sedaj, kako usodno ulogo za na tržaške Slovence igra tisti preklicani — slučaj?! Kar se nam godi hučega, godi se le — slučajno. In tudi le slučaj hoče tako, da nam nikdar ne prihaja nič dobrega v delež:

ne na polju šolstva, ne na polju gospodarstva, ne na polju politike, ne v raznih uradih in tudi ne na polju — tržaških veteranov!

V spomin. Dne 13. t. m. je umrl v Čepljanah pri Umagu Anton Kozlovič p. dom. Rošo.

Ta mož je bil navaden kmet, a je bil skozi in skozi narodnjak; zato se ga — sicer pozno, ker se nas ni prej obvestilo — spominjamo na tem mestu.

Vječnaja pamjat!

O pokojnem Ivanu Hafaerju imamo še dostaviti, da je bil isti tudi med ustanovitelji »Delavskega podpornega društva« in da je doživel pokojnik 77. in ne 70. leto, kakor je bilo rečeno včeraj.

Na brezobraznost »Piccola«. s katero je hotel ta list uporabiti statistiko učencev na srednjih šolah Primorja v dokaz italijanstva pokrajine, odgovarja »Naša Sloga« takole: »Njemu (»Piccolu«) je menda to malenkost, da imajo Italijani v velikem središču, kakoršnje je Trst, dve italijanski srednji šoli, da imajo popoln italijanski gimnazij v Kopru, italijanski realni gimnazij v Pazinu ter nemške srednje šole v Trstu, Gorici in Pulju, v katere zahajajo mnogi Italijani, dočim imajo Hrvatje in Slovinci še le 3 leta svoj gimnazij v Pazinu. Kaj se briga »Piccolo« za to, da je trgovsko-pomorska akademija v Trstu čisto italijanska in da je tudi navtiška akademija v Lošinju čisto italijanska! Vse to je njemu malenkost, vse to mu služi le kakor dokaz, da so te pokrajine italijanske. Zares: to je prava židovska logika! Ne dajo nam srednjih šol, med tem ko

imajo onih svojih še preveč — pak nam dokazujejo potem, da nasa ni, ker ne zahajamo v srednje šole!! (Po takem bi morali biti Hrvatje in Slovenci pravi čudotvorci, da bi zahajali v šole, katerih — ni! Opazka stavečeva).

Kakih 500 hrvatskih in slovenskih dijakov se mučijo na srednjih šolah, italijanskih ali nemških, s tujim jezikom in ti sami služijo židovskemu lističu v dokaz, da so Trst, Istra in Goriška italijanske pokrajine! Ne dajo nam šol, a dokazujejo potem, da nas ni, ker nimamo učencev!

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali: ga. Fani Bonač, ker je postala Tržačanka 2 K. volilo v poslednji oporoki pok. Antona Grgiča v Bazovici 10 K. V počestitev spomina Cirila Godine daroval krstni boter A. B. 4 K. Bog dal mnogo posnemovalcev!

Blagajništvo.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel jutri zvečer ob 7^{1/2} uri svojo sejo in so gg. odborniki naprošeni, da se udeležijo iste.

Med trgovskimi pomočniki v Ljubljani je navstalo jako živahno gibanje za dosego nedeljskega počitka. Radi tega vprašanja bo v nedeljo shod na vrtu restavracije »Pri zvezdi«.

Družba sv. Mohorja šteje letos 80.046 udov, 3936 več nego lani. Nekoliko podrobnejše statistike pride.

»Zveza slovenskih pevskih društev«. Pišejo nam: Kakor doznajemo, namerja sl. pevska društvo »Ljubljana« obhajati prihodnje leto svojo 10 letnico ter ob tej priliki prirediti velike slavnosti, ki bodo trajale tri dni.

Mi tržaški Slovenci ne bomo med zadnjimi glede udeležbe in smo gotovi, da za ono priliko poletimo s posebnim vlakom v našo belo Matuško. Želeti bi pa bilo, da bi slavnosti trajale le dva dni, ker za nas Tržačane je nemogoče, da bi zgubljali 3 dni. Prvi dan naj se proslavlja 10 letnica, drugi dan pa naj bi zborovala zveza slovenskih pevskih društev, ki se pa mora prej ustanoviti in povabiti vsa pevska društva, da se upišejo. Ako je taka zveza že ustanovljena (slišali smo nekaj o nekaterih potrjenih pravilih?) potem pa naj se zgane in stopi — pred slovenska pevska društva!

Ali bodi tako ali tako: vsakako naj se ljubljanska pevska društva dogovore med seboj in pripravijo vse potrebno do prihodnjega leta.

Mi z veseljem pozdravljamo prihodnjo zvezo slovenskih pevskih društev, ki naj ima svoj sedež v Ljubljani, vsakoletne občne zборе pa naj bo prirejale v različnih slovenskih mestih iz kraji!

Na delo bratje ljubljanci in to takoj!

Predzrna tatvina. Gosp. Dominiku Tamburinu, lastniku znane gostilne »Al Veturino«, na oglu ulice Torrente in Chiozza, dospelo je včeraj popoldne iz Istre sedem sodov vina. Med tem, ko so delavci spravljali sode z voza v klet, sta dva nepoznata tatova ukradla jeden sod, v katerem je bilo 377 litrov vina. Ko je gospodar videl, da mu manjka jeden sodov, poslal je svoje ljudi takoj okoli, da iztaknejo tatove, a vse iskanje je bilo zastonj. Stvar je naznanil policiji. Dosedaj je doznala policija, da sta odnesla sod dva mlada človeka v delavski obleki. Približala sta se vozu s povsem naravnim vedenjem, pregledala dotični sod, ga spravila z voza in valila po ulici Chiozza navzgor. Sod je tehtal 450 kilogramov. Iz vsega tega se daje sklepati, da se je tatvina izvršila po dobro proračunjenem načrtu in da so bili še drugi tatovi v tej družbi. Tudi prostor, kamor so spravili sod, moral je biti že prej pripravljen.

Iz pred naših sodišč. Petinštridesetletnega zidarja Josipa Nardina iz Trsta, so dne 26. julija redarji aretirali, ker je razgrajal v neki škedenjski krčmi. Ko so ga dovedli na tamošnji inšpektorat, je upil, klel, bil z rokami okoli sebe in brcal tako dolgo, da so ga redarji zvezali na rokah in nogah. Potem so mu preiskali žepe in spravili njegov denar. Nardin je začel na to upiti, naj mu vrnejo denar, na kar so ga zaprli v celico, kjer je še nadalje razgrajal, kolikor je bilo v njegovih močeh. Črez nekoliko časa je prišel p. pijanega Nardina neki njegov prijatelj, kateremu ga je inšpektor radovoljno izročil, da ga popelje na dom. Denarja pa mu ni hotel dati, da bi se ne vrnil v krčmo. Kmalu pa se je Nardin zopet prikazal pred

inšpektoratom, kjer je na vse grlo upil, naj mu izročijo denar. Prišla sta dva redarja, ki sta ga nagovarjala, naj gre domov in ko ni hotel ubogati, prijel ga je jeden redarjev za roko ter ga vlekel proč. Nardin pa je začel zopet razgrajati in je vrgel redarja na tla, kateri se je o tem tako močno pobil po prsih, da še sedaj ni popolnoma zdrav; drugi redar je odvedel na to Nardina zopet v zapor, kjer je moral prenočiti.

Radi tega dogodka odgovarjati je moral Nardin včeraj pred tukajšajo deželno sodnijo in je bil obsojen na 6-mesečno težko ječo.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 30. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica della Stazione 2, mize in stolice; ulica della Pietà 13, voz in konji; Kjadin 794, hišna oprava; ulica dell' Istituto 7, hišna oprava; ulica dell Lloyd 16, ura in podobne; ulica San Nicolo 6, železna blagajna; ulica Molino a vento 29, hišna oprava; ulica Riborgo 13, hišna oprava; ulica Maleanton 5, kopita.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplo — ob 7. uri jutraj 24.04 ob 2. uri popoldne 28.97 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 761.0 — Danes plima ob 7.30 predp. in ob 5.31 pop.; oseka ob 0.53 predpoludne in ob — popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Klesarske delavnice in strokovna šola v Nabrežini. Naš sivi Kras hrani v sebi mnogo prav lepega stavbenega kamnja, katero ima, ako je lepo izdelano, veliko vrednost. Kdor hoče torej od tega dobiček imeti, naučiti se mora izdelovati kamnje. V to mu daje priložnost Nabrežina, kjer se nahajajo največje klesarske delavnice v naši deželi in pa strokovna šola. Če se tukaj uče ptujci klesarstva, zakaj bi tega ne storili Slovenci (posebno Kraševci), ki so na mnogih krajih posestniki prav lega stavbenega kamnja? Stariši, ki žele, da se njih sinovi izuče v kamnarstvu, dajo naj jih v uk kakemu ukajšnjemu mojstru! — Vajenci imajo tukaj priložnost, da se v svoji stroki izučejo na delu in v šoli — Šola se začne s 1. septembrom t. l.

Tudi klesarskim pomočnikom je dana priložnost še dalje spopolnjevati se v strokovnem risanju, ker s začetkom šole se uvede tudi prost tečaj za delavce. — Oglasiti se je do 31. t. m.

Iz Jelšan. Iz raznih slovenskih časopisov so splošno znane razmere v občini Jelšane. Znano je, da so se vršile tu že dvakrat občinske volitve, katere pa so bile vsled rekurza obakrat razveljavljene ter se bodo v kratkem vršile v tretjič. Bati se je bilo, da bomo imeli v jelšanski občini zopet hud bratomorni boj. Prizadevanju naših rodoljubov in občinskih prvakov pa se je posrečilo, da se je napravil kompromis, tako, da je upanje, da se bodo prihodnje občinske volitve vršile enoglasno. Minolo nedeljo se je sestavil v Jelšanah tozadevni kompromisni zapisnik, katerega so podpisali voditelji obeh nasprotujočih si strank. To je gotovo jako razveseljav pojava, ki obrodi zadoščenje v vseh pravih narodnjakih v Istri; kajti razmere, kakor so se dosedaj razvijale v Jelšanah, so bile resnično prežalostne. Dočim imamo lepo število inteligentnih moždomačinov, kateri bi s složnim delovanjem mnogo koristili za napredek občine, so se ti moške medsebojno pobijali in s tem škodili sebi in občini toliko v materijalnem, kolikor v moralnem oziru. Vsled sklepa o minole nedelje ja, da so ti časi minoli za vedno. Zato si štejemo v dolžnost, da va velerodoljubni korak naših prvakov pozdravljamo z najiskrenejšim zadoščenjem ter da istim najiskrenejše čestitamo na napravljenem sklepu.

Ne moremo si kaj, da ne bi izrekli svoje posebne zahvale osobito sedanjemu častitemu občinskemu upravitelju g. Čekadi ter gg. Stembergerju (Brozinu) iz Zabič, Frolu ml. in Prebeliču, kateri gospodje imajo največ zaslug, da je prišlo do kompromisa. — Sedaj, ko so ti naši vrli moške dosegli, da o prihodnjih volitvah ne bo bratomornega boja, pa pozivljemo ves narod jelšanski, naj sledi sklepom svojih prvakov!

Gotovo je, da nikdar ni mogoče ugoditi vsem; toda vsak naj nekoliko potrpi, in gotovo je, da v občini v kratkem zavladata bratska sloga, da bo občina процvitala, se razvijala in napredovala. Pomisli naj se na

znani pregovor: Sloga jači, nesloga tlači! Tako, kakor je bilo v občini jelšanski dosedaj, ni moglo iti naprej. Zaradi tega kličemo Ti, narod jelšanski: vzemi si vzgled na Svoji voditeljih! Ne daj se motiti v slogi od nikogar; temveč preziraj onega, ki bo deloval proti slogi! Kajti njemu ni mari za blagor občine, ampak le za svojo osebo korist in častihlepnost! Jelšanci, vstrajte pri sklepih od minole nedelje in Bog Vas živi!

× Pevsko društvo »Lira« v Komnu vabi na veliko veselico s petjem, tamburanjem igro in plesom, ki jo priredi v nedeljo dne 31. avgusta 1902 na okrašenem in s senco oskrbljenem dvorišču gosp. Gabrijela Gasparija. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Volarič: »Ti osrečiti jo hoti«, poje moški zbor društva »Lira«. 3. Lesinski: »Pjevajmo«, poje moški zbor društva »Nabrežina«. 4. Pl. Farkaš: »Pozdrav«, igra tamburaški zbor društva »Lira« v Komnu. 5. Volarič: »Slovenski svet«, poje moški zbor društva »Lira«. Lesinski: »Poputnica«, poje moški zbor društva »Nabrežina«. 7. Igra: »Stara mesto mlade«. Veselo igra v jednem dejanju. 8. Pl. Farkaš: Arija iz operete »Nadudar«, igra tamburaški zbor društva »Lira«. 9. Svo bodna zabava. — Začetek veselice točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina na veselico 60 stot., sedeži 40 stot.; vsaka plesna točka 20 stot. — Na veselici sodeluje iz prijaznosti sl. pevska društvo »Nabrežina« iz Nabrežine. Med posamičnimi točkami veselice in k plesu bo svirala popolna godba iz Nabrežine. V slučaju slabega vremena se bo veselica vršila dne 14. septembra t. l.

Na obilno udeležbo uljuno vabi
O d b o r.

× Patrijotični gospodni oddelček društva rudečega križa v Sežani priredi v soboto dne 30. avgusta t. l. v hotelu »Pri treh kronah« vrtno veselico in ples. — Godbo za koncert in ples oskrbuje iz posebne uljudnosti vojaška godba. Na večer bodo umetni ognji. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu. Čisti dohodek je namenjen društvenemu zalogu. — Vstopnina 2 kroni za osebo. — Začetek ob 7. uri popoldne.

Vesti iz Kranjske.

*** Požar v Martinjaku na Notranjskem.** Ozirom na požar, katerega smo že omenili na tem mestu, poroča »Slovenski Narod«, da je pogorelo 25 hiš. 73 gospodarskih poslopij, 57 prešičev in 6 goved. Ne vtevši kmetijskega orodja, hišne oprave in obleke, se ceniškodna na 125.262 kron. Boda je velika. Požar je navstal v torek popoldne ob 4. uri. Od ljudij ni ponesrečil nihče. Le neka ženska se je opekla.

Ogenj bil tako strahovit, da ni bilo možno iti po glavni cesti skozi Martinjak. V tri četrt ure je bila katastrofa gotova. Ob štirih je začelo goreti, ob petih so se poslopja podirala. Zgoreli so tudi brzojavni drogi. Živine se je malo rešilo. Po vrlih je bilo videti opečene in osmojene prešče, katerih niso mogli pravočasno izpustiti. Posestniku Andreju Otoničarju je zgorelo 1100 K gotovega denarja, ki ga je dobil za doto od brata. Priženil se je še le pred kratkim in zdaj je požar uničil hišo in vse njegovo imetje. Tudi Alojziju Premru se je podobno zgodilo. Ker ni megal več do hiše, mu je zgorelo 800 K gotovega denarja. Ta požar je za prebivalce Martinjaka toliko hujša nesreča, ker so bili vsi pogoreli pri raznih zavarovalnicah zavarovani samo za 58.000 K. Pogoreli so izubili vse, še obleko. Bosi in gororoki prosijo po hišah — kruha. Izpostavljeni so naveči bedi. Milosrčni ljudje — pomagajte ubogim pogorelcem vsaj za prvo silo!

Vesti iz Štajerske.

— Kako slovensčino rabi glasovit »Štajere«! V zadnji svoji številki rabi ta list med drugim, tudi te le besede in reke: »Sin pa stopa objokando groba«, »K čemu«, »kikele«, »poštirkano«, »rihtar«, »eksekutor«, »hofrste«, »dohtar«, »iz žojega«, »Lucija P. se je bila podelžila«, »ta zadnje leta«, »šalico kofeta«, »štatsanvalte«, »štriček«.

Tudi po jeziku, kakoršnjega rabi kak list, treba sklepati na njega politično in narodno tendencijo. Le neprijatelj razvoja in napredka našega naroda mora usiljevati našemu narodu takov jezik!!

— Nagla smrt na poti k božji službi. Na praznik Marijenega vnebovzeta

je šel k službi božji kmet Fr. Zupe, oče vrlega narodnjaka, okrajnega odbornika lenarškega in načelnika benediške posojilnice, Frana Zupe, veleposestnika pri Sv. Benediktu. Mej potjo se mu je vtila kri, starček se je zgrudil in mrtvega so ga odnesli domov.

— 300-letnica. Letos mine 300 let, odkar je bila cerkev sv. Uršule nad Slovenjim Gradcem po škofu Tomažu Hrenu blagoslovljena. Cerkev je podružnica staroslavne nadžupnije Starotške in stoji 1700 m. nad morjem.

Brzojavna poročila

S policijskega ravnateljstva v Trstu.
DUNAJ 27. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je z odlokom od 23. avgusta t. l. povodom zaprosenega umirovljenja višjega policijskega svetnika redarstvenega ravnateljstva v Trstu, Ivana Budina, podelil istemu red železne krone III. vrste, oprostivši ga od taks ter je z odlokom od 23. avgusta t. l. menoval, okrajnega glavarja v Poreču, Alojzija Lasciaca, višjim policijskim svetnikom z naslovom vladnega svetnika na policijskem ravnateljstvu v Trstu.

Kralj Rumunski.

BAD GASTEIN 29. (B.) Kralj Karol Rumunski zapusti jutri Bad Gastein. Potovanje se bo vršilo preko Inomosta.

Smrt nadvojvodinje Margarete Zofije Württenberške.

ISCHL 29. (B.) Danes predpoludne je v tukajšnji župni cerkvi škof dr. Meyer pel rekviem z libera za blagopokojno vojvodinjo Margareto Zofijo Württenberško. Cerkevne slavnosti so se udeležili cesar s spremstvom, nadvojvoda Ludovik Viktor s svojim višjim dvornikom, člani aristokracije in uradniki, občinski zastop, društva in šolska mladina.

Prehod preko Dardanel za ruske ladije.
CARIGRAD 28. (B.) Čuje se, da se od ruske strani zahtevani in do sedaj ne dovoljeni prehod skozi Dardanele tiče štirih novih neoboroženih vojnih ladij ali torpedov, ki imajo pod trgovinsko zastavo olti v Črno morje.

Rumunska šola v Sredu.

SREDEC 29. (B.) Vlada je doposlala tukajšnjemu diplomatskemu zastopstvu Rumunije noto, s katero zahteva, naj se rumunska šola v Sredu podredi bolgarskemu šolskemu nadzorstvu, ker drugače da se ta ola zapre.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olo-muške razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatele, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizararske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisana zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost z jamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

In Via Riborgo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, vzrac in slik. Izvršje narobe tudi po posebnih načrtih.

Gone brez konkurence.

ILUSTROVANI ČRNIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na par obrod ali železnico franko.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanje na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K. ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostno in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali udelanih z majoliko. Izvrštev po meri in nizkih cenah.

Gospod **Ferdo Majcen**, kapelnik tržaške in nabrežinske veteranske godbe, naznanja slavnemu slovenskemu občinstvu, da se je preselil iz ul. Caserma v ulico Belvedere št. 17, II.

Hiša

na Opčinah nasproti cerkve je na prodaj. Več pove lastnik **Mirko Perhavec** v Vipavi.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni risari, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.
Lastnik: **Peter Rehar.**

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 40 kr.
Črna istrska . . . „ 36 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr.
Črna istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v smislu gesla: **Svoji k svojim!**

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštne prosti.

Zastopstvo v vseh mestih sveta.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

— „ERCOLE“ —

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo: zajamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice

„SYMPHONIA“ Avtomatična brizgalnica. ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za Stiskalnica za grozdje. mastiti grozdje. Plugi za oranje in ogravo. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetabilnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejšo posebnega, izbornega, uresničenega, najbolj pripoznanega in odlikovanega

P. H. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi, srebrnimi in pohvalnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer se nismo zastopani. „Čuvati se pred ponarejanjem“.

Srečkanje

nepreklicno

25. septembra 1902.

Glavni dobiček

kron 30.000 kron

Olmoške rastavne srečke
po 1 krono

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & Co., Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

VELIKA ZALOGA

snovij za moške obleke
iz tu- in inozemskih tovarn

Nasl. Frana Hitty

ul. Barriera vecchia 13.

Velik izbor:

perila, perkalja, cefira, satena.

Specijaliteta podlag (fodre) in drobnarij za krojače.

Naročbe za moške obleke po meri se izvrše po zelo ugodnih cenah v 24 urah.

Na zahtevo vzorci brezplačno in poštne prosti.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

Vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

a pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban- to- c h avstrijske veljave, stopijo nove obrestne taksa- v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odno- 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

vredn. papirjih 2%, na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomca, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vlački v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I. II., III. IV. razreda; prevzi mrlice v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato- črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo čisto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogreb- nih predmetov.

4 pare obuvala

za samo 2 gl. 50 novč. se prodajajo po tako nizki ceni edino le vsled nakupa velikanske zaloge.

1 par čeljev za gospode, 1 par čeljev za gospe ružave, s trakovi, z jako močnimi podplat, najnovejša moda; nadalje 1 par modnih čeljev s pasovil za gospe in 1 par ravno takih za gospe: vse te 4 pare samo za gl. 2-50.

Pri naročbah zadostuje dolgotna mera. — Razpošiljane proti povzetju:

Izvoz obuvala Jungwirth

Krakovo 59. Poštno predalo 29.

Zamenc se dovoljujejo.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.